

CHRONOLOGIE

THEMA: MIDDEN-OOSTEN INTRODUCTIE

Het maken van een eenvoudige tijdbalk kan leerlingen vaak helpen bij het begrijpen van de geschiedenis, maar wordt door veel leerlingen niet enthousiast ontvangen. Natuurlijk moeten leerlingen de belangrijkste jaartallen kennen, maar dat is vaak niet het doel. Leerlingen moeten bijvoorbeeld veranderingen zien, continuïteiten herkennen, door historische analogieën het heden kunnen verklaren of in ieder geval oorzaken en gevolgen zien. In de werkvorm 'Chronologie' gaan leerlingen met al deze zaken aan het werk en komt de eenvoudige tijdbalk tot leven.

De 'Chronologie' laat leerlingen:

- leren argumenteren en redeneren
- leren de dimensie tijd ervaren
- het nut van feitelijke kennis ervaren
- historisch denken

Onderwerp	Het Midden-Oosten
Activiteit	Leerlingen doorlopen verschillende rondes waarin ze uiteenlopende activiteiten moeten verrichten
Tijdsduur	De werkvorm duurt 50 minuten, inclusief nabespreken
Beginsituatie	Niveau: bovenbouw havo/vwo In de klas heeft er een korte introductie plaatsgevonden op het thema 'het Midden-Oosten'
Instrueren	Wat: verschillende rondes doorlopen om een eerste idee te krijgen van het thema 'het Midden-Oosten' Hoe: in tweetallen doorloop je verschillende rondes waarin je ontwikkelingen, afbeeldingen en bronnen op de juiste plek moet leggen Waarom: op deze manier introduceren we 'het Midden-Oosten'
Uitvoeren	Leerlingen doen de activiteiten in tweetallen. De leerlingen krijgen een opdrachtenblad en een uitwerkblad (print deze op A3-formaat).
Nabespreken	Wat: wat heb je geleerd? Welke ontwikkelingen zie je? Hoe: hoe hebben jullie het gedaan? Wat deden jullie waardoor het goed ging? Waarom: een eerste inkijk in het nieuwe thema Advies is om iedere ronde 10 minuten te laten duren en deze dan vervolgens gezamenlijk na te bespreken (dit om te voorkomen dat leerlingen gedurende het proces niet te herstellen fouten maken).

Literatuurverwijzingen:

- Havekes, H. (red.), *Geschiedenis doordacht: Actief Historisch Denken 2* (Boxmeer, 2005).
- Fisher, P. (red.), *Thinking Through History* (Londen, 2000).
- Vries, J. de (red.), *Actief Historisch Denken: Opdrachten voor activerend geschiedenisonderwijs* (Boxmeer, 2004).

Deze werkvorm is volledig tot stand gekomen om geschiedenisdocenten te inspireren activerende didactiek toe te passen in hun lessen. Mocht u van mening zijn dat in deze specifieke werkvorm content gebruikt is waarover u copyright beschikt, kunt u zich wenden tot de beheerder van de website.

CHRONOLOGIE

THEMA: MIDDEN-OOSTEN INTRODUCTIE

In deze introductieopdracht staat het themakatern *Het Midden-Oosten* centraal in de periode 1870 tot 2013. In deze werkvorm ga je met deze periode aan de slag. Doorloop hiervoor de verschillende rondes.

Ronde 1

Bij de periode 1870 tot 2003 horen drie verschillende tijdvakken. Plaats ieder tijdvak op de juiste plek in de tijdbalk. Kies uit:

- De tijd van wereldoorlogen
- De tijd van burgers en stoommachines
- De tijd van televisie en computer

Ronde 2

Aan de verschillende perioden, zoals genoemd in de eerste ronde, kunnen uiteenlopende gebeurtenissen worden gekoppeld. Bestudeer onderstaande gebeurtenissen en plaats deze op de juiste plek in de tijdbalk. Gebruik hiervoor alleen het boek (en dus niet het internet).

1. Er wordt een akkoord gesloten tussen Israël en de PLO: PLO-leider Arafat zou een eigen bestuur krijgen.
2. Met de uitvinding van de benzinemotor kwam de auto-industrie op gang. Dit vergrootte de vraag naar aardolie enorm, olie dat beschikbaar was in het Midden-Oosten.
3. De Turkse regering deporteert de gehele Armeense bevolking naar de Syrische woestijn waar ze werden afgeslacht.
4. Met het einde van de Tweede Wereldoorlog werd duidelijk dat miljoenen joden op gruwelijke wijze door nazi's waren vermoord. De joden die het hadden overleefd, wilden maar één ding: toevlucht zoeken in Palestina.
5. Het Verdrag van Sèvres kwam tot stand: de Arabieren kregen, ondanks beloftes van de Britten, geen eigen koninkrijk. De Arabische gebieden werden wel losgemaakt van het Ottomaanse Rijk, maar kwamen in Brits-Franse handen.
6. Na de aanslagen op het World Trade Center opende de Amerikaanse president Bush zijn *war on terrorism*.
7. In dit jaar vonden er in Palestina grote vijandelijkheden plaats tussen Arabieren en joden. Aan beide kanten werd terreur uitgeoefend waardoor veel slachtoffers vielen. Uiteindelijk hadden de joden nu wel hun eigen staat: Israël.
8. Irak viel met groot geschut buurland Koeweit binnen en annexeerde het land. Vele landen keerden zich in een bondgenootschap tegen Irak. Zo begon operatie Desert Storm.
9. In dit jaar kwam de Peel-commissie na grondig onderzoek met een rapport naar buiten waarin ze vaststelde dat Arabieren en joden niet samen in één land konden leven, doelend op Palestina.
10. De Egyptische vorst Nasser wilde een einde maken aan het Engelse bezit van het Suezkanaal. In dit jaar begon een tactische operatie van Engeland, Frankrijk en Israël om het kanaal in bezit te houden. De landen werden echter tegengehouden door de Verenigde Staten.

11. Uit angst voor een gezamenlijke Arabische operatie, besloot Israël in dit jaar zelf de aanval te openen op Egypte en Syrië. Dit wordt ook wel de Zesdaagse Oorlog genoemd.
12. Egyptische en Syrische legers vallen Israël binnen. Amerika geeft ondersteuning aan Israël, maar is ook bang voor nucleair ingrijpen van de Sovjet-Unie. Er komt al snel een wapenstilstand, maar de Arabische landen verhoogden de olieprijs waardoor er een wereldwijde economische crisis begon.
13. In de Zwitserse stad Basel werd in dit jaar de Zionistische Wereldorganisatie opgericht, met als doel een staat te stichten voor de joden.
14. Verzoening tussen Egypte en Israël vond plaats bij de Camp Davidakkoorden. Zo erkenden beide staten elkaar vanaf dat moment.
15. Palestijnen op de Westelijke Jordaanoever kwamen spontaan in verzet tegen de Israëlische bezetter: jonge Palestijnen gooiden stenen naar zwaarbewapende Israëlische soldaten die de opstand hard neersloegen. De opstand werd intifada genoemd.
16. De opening van het Suezkanaal. Dit kanaal kwam al snel en op zeer slinkse wijze in handen van Groot-Brittannië, waardoor Engeland de imperialistische race aan het winnen was.
17. De Arabische Opstand begint: de Britten wilden een einde maken aan het Ottomaanse Rijk en sloten hiervoor een overeenkomst met de Arabische vorst Hoessein Ibn Ali. Hij stuurde Arabische soldaten aan om Turkse garnizoenen uit te schakelen.
18. In het Verdrag van Lausanne werden de nieuwe grenzen van Turkije erkend, na succesvolle slagen tegen de Grieken en Armenen.
19. Joden richtten in Palestina het Joods Agentschap op, een soort van eigen regering.
20. De Arabische Lente vindt plaats: in het ene Arabische land na het andere vonden revoluties plaats.

Ronde 3

In de ontwikkelingen die het Midden-Oosten tussen 1870 en 2013 doormaakte, speelden enkele personen een belangrijke rol. Bestudeer de beschrijvingen hieronder en plaats het nummer bij de juiste persoon.

21. De Israëlische premier intensiverde de bouw van joodse nederzettingen op de Westelijke Jordaanoever, tot ongenoegen van menig land in het Midden-Oosten.
22. Na het afzetten van de Britsgezinde koning Faroek werd deze jonge kolonel leider van Egypte. Hij ontpopte zich echter steeds meer als een militair dictator.
23. Tijdens de Arabische Opstand was deze Britse officier de contactpersoon tussen de Arabische vorst Hoessein Ibn Ali en de Britse regering.
24. Onder andere deze man was tijdens de Tweede Wereldoorlog verantwoordelijk voor de organisatie achter de deportatie van joden naar de vernietigingskampen.
25. Het Ottomaanse Rijk stelde op dit moment nauwelijks nog iets voor: Turkije en een deel van Anatolië. De Turken reorganiseerden hun troepen onder de leiding van deze man. Onder zijn commando namen de Turken omringende gebieden in.
26. In 1979 nam deze man de macht in Irak over. Hij werd president, partijvoorzitter en hoofd van de strijdkrachten. Hij ontpopte zich als een bijzonder wrede dictator.
27. Deze joodse journalist schreef het boek *Der Judenstaat* waarin hij joden opriep om een eigen staat te stichten.
28. Als leider van de islamitische terreurgroep AL-Qaida kan hij worden gezien als verantwoordelijke voor de aanslagen in New York van 11 september 2001.

29. Deze minister van Buitenlandse Zaken schreef een brief aan de Zionistische Wereldorganisatie waarin hij hun idee, namelijk het stichten van een eigen nationaal tehuis voor Joden in Palestina, ondersteunde.
30. Als sultan van het Ottomaanse Rijk wilde hij voorkomen dat westerse mogendheden gebieden uit zijn rijk zouden veroveren. Hij dreigde zelfs met een jihad, de heilige oorlog van de moslims. In 1909 werd hij afgezet door de jong-Turken.
31. Deze Israëlische premier wilde nieuwe joodse nederzettingen stichten en daarmee Palestijns gebied innemen.
32. Na jarenlang door de prowesterse koning te zijn verbannen uit Iran, werd hij in 1979 groots onthaald door miljoenen Iraniërs in Teheran. Als belangrijkste sjiiitische geestelijke leider moest er een islamitische revolutie plaatsvinden.
33. In Egypte wilde deze ideoloog dat het Moslimbroederschap succes zou krijgen: Egypte moest beschermt worden tegen het morele verval zoals hij dat had gezien in Amerika. Uiteindelijk kreeg deze man de doodstraf.
34. Als leider van de Palestinian Liberation Organization (PLO) streefde hij met geweld de zelfstandige staat Palestina na.

Ronde 4

Verskillende kenmerkende aspecten kunnen worden gekoppeld aan gebeurtenissen of personen uit ronde 2 en 3. Bestudeer de kenmerkende aspecten in de tijdbalk en trek een lijn tussen ieder aspect en een gebeurtenis **of** een persoon.

Thema: het Midden-Oosten (1870-2013)

Ronde 1 →

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Ronde 2 →

1869	1880	1897	1915	1916	1920	1921	1923	1937	1945	1948	1956	1967	1973	1979	1987	1991	1993	2001	2011
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Ronde 3 →

<p>Abdul Hamid II (1842-1918)</p> 	<p>Theodor Herzl (1860-1904)</p> 	<p>Lawrence of Arabia (1888-1935)</p> 	<p>Sayyid Qutb (1906-1966)</p> 	<p>Gamal Abdel Nasser (1918-1970)</p> 	<p>Yasser Arafat (1929-2004)</p> 	<p>Osama bin Laden (1957-2011)</p>
--	---	--	---	--	---	---

<p>James Balfour (1848-1930)</p> 	<p>Mustafa Kemal (1881-1938)</p> 	<p>Adolf Eichmann (1906-1962)</p> 	<p>Menachim Begin (1913-1992)</p> 	<p>Ruhollah Khomeini (-1989)</p> 	<p>Saddam Hoessein (1937-2006)</p> 	<p>Benjamin Netanyahu (1949-)</p>
---	---	--	--	---	---	--

Ronde 4 →

<p>Het in praktijk brengen van de totalitaire ideologieën communisme en fascisme/nationaalsocialisme</p>	<p>Het voeren van twee wereldoorlogen</p>	<p>Racisme en discriminatie die leidden tot genocide, in het bijzonder op de joden</p>	<p>De dekolonisatie die een einde maakte aan de westerse hegemonie in de wereld</p>	<p>De verdeling van de wereld in twee ideologische blokken in de greep van een wapenwedloop en de daaruit voortvloeiende dreiging van een atoomoorlog</p>
--	---	--	---	---

